

Uitspraak B 2023007/2023-33-03

commissie van beroep seksuele intimidatie

Kamer : **Beroep (seksuele intimidatie)**
Leden van de kamer
(kamervoorzitter) : mr. drs. H.P.M. Kester
(lid) : mr. M.E. Companjen
(lid) : mr. E.J. Rutten
(juridisch secretaris) : mr. C.M. Roozemon
Zaaknummer : **B 2023007/2023-33-03**

In de zaak van:

1. **Betrokkene in hoger beroep**

Naam : [betrokkene]
Wonend in : [woonplaats]
Lid van de sportbond : Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie
Gemachtigde: : mr. M.J. Veenhuijzen

2. **Aangever in eerste aanleg**

Naam sportbond : Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie (hierna: KNGU)
gevestigd te : Arnhem
Vertegenwoordigd door : mr. J.B. Develing (aanklager bij het ISR)

3. **Het procesverloop**

- Op 4 april 2023 heeft de aanklager namens de KNGU aangifte gedaan tegen [betrokkene] van overtreding van het Reglement Seksuele Intimidatie van 1 april 2019 (hierna: het Reglement SI).
- De tuchtcommissie van het ISR heeft in eerste aanleg op 12 oktober 2023 uitspraak gedaan en in deze uitspraak de aanklager niet-ontvankelijk verklaard.
- De uitspraak is op 18 oktober 2023 aan partijen verzonden.
- De aanklager heeft op 10 november 2023 beroep ingesteld tegen deze uitspraak van de tuchtcommissie. Na een verleend uitstel van vijf weken, heeft de aanklager op 13 december 2023 een beroepschrift ingediend.
- Namens [betrokkene] is een verweerschrift ingediend.
- Op 9 april 2024 heeft een mondelinge behandeling plaatsgevonden op het kantoor van het ISR in Hilversum. Daarbij waren, naast de commissie van beroep en de juridisch secretaris, aanwezig:
mr. J.B. Develing (aanklager bij het ISR), mr. A.B. Kuipers (casemanager bij het ISR) en [betrokkene] bijgestaan door mr. M.J. Veenhuijzen. Als toehoorders waren aanwezig: mevrouw R. Burghart (integriteitsmanager bij de KNGU), [meldster] (meldster) en [vriendin van meldster] (een vriendin van meldster).
- De juridisch secretaris heeft aantekeningen gemaakt van de mondelinge behandeling.
- Hierna is bepaald dat er een uitspraak komt.

4. **De procedure in eerste aanleg**

- 4.1 De KNGU heeft op 9 augustus 2022 bij het ISR melding gedaan van mogelijk grensoverschrijdend gedrag van [betrokkene]. Naar aanleiding hiervan heeft de onderzoekscommissie van het ISR een onderzoek ingesteld.
- 4.2 De aanklager heeft na afronding van het onderzoek op 4 april 2023 aangifte gedaan tegen [betrokkene] van overtreding van artikel 6 lid 3 onder iii, artikel 6 lid 7 en artikel 6 lid 12 van het Reglement SI. [betrokkene] heeft daar verweer tegen gevoerd.
- 4.3 Op 19 september 2023 heeft een mondelinge behandeling plaatsgevonden. Daarna heeft de tuchtcommissie op 12 oktober 2023 uitspraak gedaan. De tuchtcommissie heeft de aanklager niet-ontvankelijk verklaard. Meldster kan naar het oordeel van de tuchtcommissie namelijk niet als sporter in de zin van artikel 6 van het Reglement SI worden aangemerkt, omdat zij naast haar functie van trainster niet ook als sporter binnen de vereniging actief was.

5. **De gronden van beroep**

5.1 Standpunt van de aanklager

- 5.1.1 De aanklager heeft beroep ingesteld tegen de uitspraak van de tuchtcommissie. De aanklager meent dat hij ontvankelijk is en dat de aangifte inhoudelijk moet worden behandeld. De aanklager vindt namelijk dat de tuchtcommissie het begrip 'sporter' te eng heeft uitgelegd. De tuchtcommissie had ook moeten kijken naar de ratio van het Reglement SI. Op grond daarvan zou het begrip 'sporter' moeten worden uitgelegd als een persoon die betrokken is bij de sport en in een zekere machtsongelijke positie staat tot de begeleider. Uitgaande van die uitleg valt meldster wel onder het begrip 'sporter'.
- 5.1.2 Wat betreft de inhoudelijke beoordeling verwijst de aanklager naar wat hij in eerste aanleg naar voren heeft gebracht. De aanklager verwijt [betrokkene] dat hij ongewenste seksueel getinte WhatsApp-berichten heeft gestuurd naar meldster, een trainster van de vereniging waar [betrokkene] bestuurder was, en verder is binnengedrongen in het privéleven van meldster dan nodig. Dat levert een overtreding op van het Reglement SI en in het bijzonder:
- artikel 6 lid 3 onder iii (het door begeleider in woord of gedrag scheppen van een seksueel of erotisch geladen sfeer),
 - artikel 6 lid 7 (de begeleider onthoudt zich ervan de sporter te bejegenen op een wijze die de sporter in zijn waardigheid aantast en verder in het privéleven van de sporter door te dringen dan nodig is), en
 - artikel 6 lid 12 (de begeleider onthoudt zich van (verbale) seksueel getinte intimiteiten via welk communicatiemiddel dan ook).

De aanklager verzoekt om aan [betrokkene] een voorwaardelijke schorsing van vier maanden op te leggen met een proeftijd van één jaar.

5.2 Verweer van [betrokkene]

5.2.1 [betrokkene] is van mening dat de aanklager ook in beroep niet-ontvankelijk is. Daar heeft hij – kort gezegd – de volgende drie gronden voor aangevoerd:

- Het inhoudelijke beroepsschrift is te laat ingesteld;
- Meldster kan niet worden aangemerkt als sporter, waarbij komt dat het Reglement SI als zodanig geen definitie van het begrip ‘sporter’ kent, en [betrokkene] kan niet worden aangemerkt als begeleider;
- Er is sprake geweest van een ondeugdelijk onderzoek.

5.2.2 Wat betreft het verwijt dat hem wordt gemaakt, stelt [betrokkene] dat er geen sprake is geweest van seksuele intimidatie in de zin van het Reglement SI. Het veelvuldige WhatsApp-contact was wederzijds en meldster heeft nooit, ook niet nadat [betrokkene] ernaar vroeg, aangegeven dat zij het contact te ver vond gaan of dat zij het als ongewenst ervaarde. Pas toen haar arbeidsovereenkomst bij de vereniging niet verlengd werd, heeft zij een klacht ingediend. [betrokkene] vindt dan ook dat hij moet worden vrijgesproken.

6. **De beoordeling door de commissie van beroep**

6.1 Bevoegdheid en ontvankelijkheid

6.1.1 [betrokkene] is lid van de KNGU. Op grond van de statuten van de KNGU worden overtredingen met betrekking tot seksuele intimidatie berecht door de tuchtcommissie en de commissie van beroep van het ISR met inachtneming van het Reglement SI. De commissie van beroep verklaart zich dan ook bevoegd om van deze zaak kennis te nemen.

6.1.2 De commissie van beroep is daarnaast van oordeel dat de aanklager ontvankelijk is in het beroep. De drie verweren van [betrokkene] slagen niet. Dat wordt hierna toegelicht.

Het beroep is niet te laat ingesteld

6.1.3 De aanklager heeft op 10 november 2023 per e-mail laten weten dat hij in beroep gaat tegen de uitspraak van de tuchtcommissie. Dat was binnen de beroepstermijn van vier weken na de uitspraak. Voor het indienen van de inhoudelijke gronden van het beroep heeft de aanklager uitstel gevraagd van vijf weken. Dit uitstel heeft de commissie van beroep toegestaan. Aangezien de aanklager vervolgens binnen de gevraagde én akkoord bevonden vijf weken uitstel het beroepsschrift heeft ingediend, is het beroep niet te laat ingesteld en kan de aanklager worden ontvangen in zijn beroep.

[betrokkene] is begeleider en meldster is sporter in de zin van het Reglement SI

6.1.4 De aanklager verwijt [betrokkene] dat hij artikel 6, lid 3 onder iii, artikel 6, lid 7, en artikel 6, lid 12, van het Reglement SI heeft overtreden. De aanklager betoogt dat een trainster, zoals meldster, zou moeten vallen onder de definitie van sporter zoals bedoeld in artikel 6 van het Reglement SI en zoekt hiervoor aansluiting bij het doel en de ratio van het Reglement SI.

Volgens de aanklager is het doel en de ratio achter de aanvullende gedragsregels van artikel 6 dat de sport en de personen die daarin werken en/of sporten moeten worden beschermd tegen ongewenste gedragingen die kunnen voortvloeien uit een machtsverhouding, waarbij begeleiders, of aan begeleiders gelijkgestelden, misbruik maken van hun machtsverhouding ten opzichte van andere leden. De aanklager verwijst naar artikel 6, lid 2, van het Reglement SI, waarin de machtspositie wordt omschreven: *“Een bestuurder of (andere) functionaris kan onder het begrip ‘begeleider’ vallen. Dit is het geval indien de bestuurder of (andere) functionaris zich in een machtsongelijke positie tot degene die de seksuele intimidatie ondergaat of heeft ondergaan verhoudt of kan verhouden en op wie uit hoofde van hun functie in redelijkheid verwacht mag worden dat zij zich aan de gedragsregels, zoals in dit artikel gesteld, houdt.”* Hieruit volgt naar de mening van de aanklager dat artikel 6 verder dient te gaan dan enkel de verhouding tussen de begeleider en de sporter. Een sporter dient aldus te worden uitgelegd als een ieder die op enigerlei wijze bij de (desbetreffende) sport betrokken is en die in een zekere machtsongelijke positie staat tot de begeleider.

Bij de beoordeling dient de vraag beantwoord te worden of 1) [betrokkene] een begeleider is en 2) meldster een sporter is in de zin van (artikel 6 van) het Reglement SI.

- 6.1.5 Volgens [betrokkene] kan meldster niet gezien worden als ‘sporter’ in de zin van het Reglement SI, omdat zij immers in de functie van trainster al als ‘begeleider’ is aangemerkt. Zij is verder ook niet als sporter verbonden aan de vereniging. Op basis hiervan heeft de tuchtcommissie de aanklacht terecht niet-ontvankelijk verklaard. [betrokkene] stelt zich verder op het standpunt dat hij niet als ‘begeleider’ kan worden aangemerkt, omdat hij zich niet in een machtsongelijke positie verhoudt of kan verhouden ten opzichte van meldster. Het bestuur van de vereniging is immers in geen enkel geval individueel bevoegd te handelen, slechts gezamenlijk. Er kan dus nimmer sprake zijn van ge- of misbruik van macht van één individu. Ook heeft [betrokkene] geen invloed op de wijze van uitvoeren van haar werk als trainster. Ook in dat kader is er geen machtsongelijke positie. [betrokkene] valt dan ook als bestuurder niet onder de definitie van ‘begeleider’ in de zin van het Reglement SI.
- 6.1.6 De commissie van beroep oordeelt anders. [betrokkene] was bestuurder van de vereniging waar meldster in dienst was als trainster en zich, onder andere samen met [betrokkene], bezighield met een project voor een veilig sportklimaat. Meldster bevond zich alleen daarom al in een machtsongelijke verhouding ten opzichte van [betrokkene] als bedoeld in artikel 6 lid 2 van het Reglement SI. De stelling dat [betrokkene] als bestuurder niet individueel bevoegd was om te handelen of beslissingen te nemen over de arbeidsovereenkomst van meldster dan wel over de wijze van uitvoeren van haar werk als trainster, maakt voor dit oordeel geen verschil.
- 6.1.7 Anders dan [betrokkene] en de tuchtcommissie, is de commissie van beroep met de aanklager van oordeel dat meldster een sporter is in de zin van het Reglement SI. Het doel van het Reglement SI is om ongewenst seksueel grensoverschrijdend gedrag binnen de sport tegen te gaan. De gedragsregels zoals die in artikel 6 van het Reglement SI zijn opgenomen, zijn bedoeld om personen die zich bezighouden met de sport te beschermen tegen dergelijk ongewenst gedrag van een begeleider die misbruik maakt van zijn machtspositie. Dat meldster zelf niet (meer) actief de sport beoefent, maakt nog niet dat zij geen sporter is in de zin van het Reglement SI.

Meldster was immers als trainster werkzaam bij de vereniging en hield zich in die zin bezig met de sport. Zij moet gezien het doel van het Reglement SI, bescherming kunnen krijgen tegenover een ander die zich ten opzichte van haar in een machtspositie bevindt. Bovendien kan het niet de bedoeling zijn dat meldster buiten bereik van de bescherming van het Reglement SI valt, alleen maar omdat zij zelf óók als begeleider aangemerkt kan worden.

- 6.1.8 Omdat [betrokkene] als begeleider kan worden aangemerkt en meldster als sporter, is artikel 6 van het Reglement SI in dit geval van toepassing. De aanklager is op deze grondslag ontvankelijk in zijn beroep.

Niet is gebleken dat het onderzoek ondeugdelijk was

- 6.1.9 Tot slot stelt [betrokkene] dat het onderzoek van de onderzoekscommissie ondeugdelijk is geweest, omdat de onderzoekers onder andere niet de volledige WhatsApp-geschiedenis tussen [betrokkene] en meldster hebben opgevraagd bij meldster. Ook stelt [betrokkene] dat hij voordat hij door de onderzoekscommissie gehoord werd niet wist waar het over ging, waardoor hij de aan hem voorgelezen WhatsApp-berichten op dat moment niet voor zich had en daar niet adequaat op kon reageren.

Hieruit kan naar het oordeel van de commissie van beroep echter nog niet de conclusie worden getrokken dat er sprake is geweest van een ondeugdelijk onderzoek of dat [betrokkene] zich onvoldoende heeft kunnen verweren. [betrokkene] had immers ook zelf de volledige WhatsApp-geschiedenis aan de onderzoekscommissie ter beschikking kunnen stellen op het moment dat hij wél wist waar het over ging. Dat heeft hij in deze procedure ook gedaan. Niet valt in te zien waarom de onderzoekscommissie dat aan meldster had moeten vragen. Het ligt voor de hand dat [betrokkene] dat zelf doet in het kader van zijn verdediging. Dit kan dus niet leiden tot niet-ontvankelijkheid van de aanklager. Ook van de andere aspecten van het onderzoek die [betrokkene] noemt, heeft [betrokkene] onvoldoende onderbouwd dat hij dusdanig is geschaad in zijn verdediging dat dit zou moeten leiden tot niet-ontvankelijkheid van de aanklager.

6.2 Beoordelingskader

- 6.2.1 Nu de aanklager ontvankelijk is in zijn beroep, zal de commissie van beroep overgaan tot een inhoudelijke beoordeling. Beoordeeld dient te worden of de aan [betrokkene] verweten gedragingen een overtreding opleveren van artikel 6 van het Reglement SI. Voor de vraag of er sprake is van een overtreding zijn medebepalend de opvattingen in de Nederlandse maatschappij met betrekking tot seksuele intimidatie en de gewoonten of gebruiken bij de desbetreffende sportbond ten tijde van de overtreding. Het bewijs van een overtreding is geleverd wanneer op grond van de feiten en omstandigheden het voldoende aannemelijk is dat de beklaagde de overtreding heeft begaan.

6.3 Inhoudelijke beoordeling

- 6.3.1 De aanklager verwijt [betrokkene] 1) dat hij seksueel getinte berichten via WhatsApp aan meldster heeft gestuurd en 2) dat hij verder binnen is gedrongen in het privéleven van meldster dan nodig.

6.3.2 De commissie van beroep acht voldoende aannemelijk dat [betrokkene] seksueel getinte berichten via WhatsApp heeft gestuurd aan meldster en is van oordeel dat dit een overtreding is van artikel 6, lid 3 onder iii, en artikel 6, lid 12, van Reglement SI. De WhatsApp-conversatie tussen [betrokkene] en meldster loopt van augustus 2021 tot juli 2022 en bevat veel berichten over en weer. Uit deze conversatie volgt duidelijk dat [betrokkene] ook seksueel getinte berichten stuurde. Zo heeft hij het bijvoorbeeld gehad over zijn geslachtsdeel, over zonder ondergoed lopen, over fysieke opwinding en over een fantasie dat meldster zich uitkleedt in zijn vakantiehuisje in [land]. Hoewel uit deze correspondentie volgt dat meldster ook veel WhatsApp-berichten heeft gestuurd, is terug te lezen dat het [betrokkene] is die steeds het initiatief neemt wanneer het gaat om de seksueel getinte berichten. Meldster gaat ook niet mee in deze seksueel getinte berichtjes. Ook al dacht [betrokkene] misschien dat hij en meldster een bepaalde vriendschappelijke en amicale omgang hadden (en moeten de WhatsApp-berichten volgens [betrokkene] ook in die context gelezen worden), hij had in zijn positie als bestuurder niet zodanig veel (privé-) berichten moeten sturen aan meldster en zeker geen seksueel getinte berichten. Daarin heeft hij, zoals hij zelf ook tijdens de mondelinge behandeling heeft verklaard, een verkeerde inschatting gemaakt.

6.3.3 De commissie van beroep vindt onvoldoende aannemelijk dat [betrokkene] verder is binnengedrongen in het privéleven van meldster dan nodig. Ten aanzien van dit verwijt heeft de aanklager onvoldoende feiten en omstandigheden naar voren gebracht. [betrokkene] en meldster hebben kennelijk veel met elkaar gebeld, maar niet is gebleken dat dit zodanig veel en indringend was dat [betrokkene] daarmee verder ging dan nodig was. Evenmin is gebleken dat meldster op enig moment heeft laten weten dat zij van dergelijke berichten en telefoontjes niet gediend was. [betrokkene] en meldster werkten immers samen aan het project voor een veilig sportklimaat en in dat kader ligt het voor de hand dat zij ook telefonisch contact moesten hebben.

6.3.4 Gezien het voorgaande heeft [betrokkene] artikel 6, lid 3 sub iii, en artikel 6, lid 12, van het Reglement SI overtreden. Op grond van artikel 8 van het Reglement SI is dit strafbaar.

6.4 De strafmaat

6.4.1 Vervolgens is de vraag welke straf passend is. De commissie van beroep neemt bij de beoordeling hiervan in aanmerking dat de zaak aandacht heeft gehad in de media, waarin [betrokkene] met naam en toenaam is genoemd. Daarmee is de vertrouwelijkheid van deze zaak in ernstige mate geschonden. Ook wordt in aanmerking genomen dat meldster een meerderjarige vrouw is. Aan de andere kant geldt dat [betrokkene] gezien zijn positie beter had moeten weten en niet zodanig veel (privé-)WhatsApp-berichten had moeten sturen naar meldster, zeker geen seksueel getinte berichten.

6.4.2 Gelet hierop meent de commissie van beroep dat een voorwaardelijke schorsing van twee maanden, met een proeftijd van één jaar, een passende straf is.

7. **De kostenveroordeling**

De commissie van beroep ziet geen aanleiding om af te wijken van de in artikel 25 lid 11 van het Reglement SI genoemde hoofdregel dat aan de behandeling van de tuchtzaak verbonden kosten ten laste komen van de sportbond. De kosten van deze procedure bedragen in totaal € 500,- en bestaan voornamelijk uit kosten van bijstand van het ambtelijk en juridisch secretariaat.

8. **De uitspraak**

De commissie van beroep:

- 8.1 verklaart zich bevoegd om van de tuchtzaak kennis te nemen;
- 8.2 vernietigt de uitspraak van de tuchtcommissie;
- 8.3 verklaart de aanklager ontvankelijk in zijn aangifte;
- 8.4 legt [betrokkene] een voorwaardelijke schorsing van twee maanden op, met een proeftijd van één jaar;
- 8.5 stelt de kosten van de behandeling van deze zaak vast op een bedrag van € 500,- en bepaalt dat deze kosten ten laste komen van KNGU.

Hilversum, 17 mei 2024

mr. drs. H.P.M. Kester
(kamervoorzitter)

mr. C.M. Roozmond
(juridisch secretaris)

Afschrift verzonden d.d.:
Paraaf ambtelijk secretaris: